

Nova Doba

Predpisi glede prostora in dneva objave oglasov se uvažujejo le po možnosti. — V tekstnem delu uvrščene novice s številkami so plačljive.

Štev. 2.

Celje, torek 7. januarja 1930.

Leto XII.

Srbijanec o novem položaju

✓ Bivši minister dr. Čeda Mihajlović je objavil v zagrebških »Novostih« članek o novem položaju, nastalem s kraljevim aktom od 3. oktobra 1929 in o zadevnem stališču Srbijancev. Zaradi aktualnosti prinašamo članek v celoti:

Ze od mladosti napojen z idejami Gaja, Strossmayerja, Daničiča in ostalih naših velikanov, sem bil eden izmed zdravnikov, ki so predlagali, da si naše društvo usvoji ime Jugoslovensko zdravniško društvo in zaradi tega sem šel leta 1919. v Zagreb in Ljubljano in imel srečo, da se je to skoro soglasno sprejelo.

Ko sem bil predsednik parlamentarnega odbora za zблиžanje s Češko-slovaško in vodil skupno delo v maju 1928 v Beogradu in Dubrovniku, sem ponovno izrazil svoje mišljenje o naših notranjih in psiholoških posebnostih, zlasti srbijanskega dela našega naroda. Tu delam malo razliko med Srbi in Srbijanci, četudi je ta razlika prav neznatna, ker bolje poznam ta del našega naroda. Trdil sem, da imamo Srbi v veliki meri vse predpogoje, da postanemo dobri Jugoslovenci. S primeri sem dokazal, da se Srbi niti najmanj ne ozirajo na veroizpoved ali poreklo, marveč edino in samo na to, ali si dober državljan, ali ljublj svojo državo in ji zvesto služijo. V Srbiji smo imeli pred vojnam na najvišjih in najvažnejših mestih Hrvate in katolike in to v najusodnejših trenutkih, pa tega nikoli nih ni zameril. Hrvat general Moravtović je bil glavni komandant celokupne srbske vojske v drugi perijodi bolgarske vojne l. 1885.—1886., Hrvat general Franasović je bil več let vojni minister in prvi adjutant kraljev, katoliški Srb Jovan Djača je bil srbijanski minister prosvete, v koje-ga kompetenco je spadala srbska pravoslavna cerkev. General Jurišić-Sturm, rodom Prus, je bil prvi adjutant kralja Petra Velikega Osvoboditelja, a v vojni proti Avstriji je poveljeval tretjini srbske vojske. Vendar zato niti v najhujših razmerah med umikom ni prišlo nikomur na misel, da bi mu odrekali patriotizem. Šele, ko si ti naši dobri državljani umrli, je svet izvedel, da so Hrvati ali katoliki in doma izven Srbije, ker

je bil žalni obred napovedan v katoliški cerkvi v Krunski ulici.

Ze od nekdaj je pri nas veljalo »brat je mio, koje vjere bio«. V maju leta 1928. sem v našem slavnom Dubrovniku pozdravil pred brati Čehoslovaki našo veliko in lepo domovino Jugoslavijo. Omenil sem ustvarjanje Angleške in Francije, kjer se je začelo državno edinstvo obrazovati že pred tolikimi stoletji in je prešlo zelo težke faze, napram katerim so naše muke in borbe brezprimerno male. Po dolgih stoletjih in težkih naporih je n. pr. Francija dosegla, da je postal ves njen narod ena nacija, ki po patriotizmu in enodušnosti nima tekmece, četudi sestoji ne samo iz raznih plemen, nego celo iz posameznih narodov s povsem različno raso in strukturo.

Zaželel sem, da bi tudi mi dosegli ono stopnjo narodne spojitve in zavednosti, kakor jo imajo Francozi. V Franciji so zelo ponosni Bretonci, Vandejci, Normanci, južnjaki, Baski, Alžačani in Lorenci, toda vsi so v prvi vrsti Francozi, potem šele vse drugo. To so oče in mati, to so roditelji, oboji mili in dragi.

Ne da bi opustili naše lokalne patriotizme, ker nam je dom vsem pri-rasel k srcu, sem izrazil željo in prepričanje, da bo prišlo od tega v razmeroma kratkem času in da bomo v toliko večji Jugoslovenci, v kolikor smo veliki Srbi, Hrvati in Slovenci.

Ko dosežemo to stopnjo razvoja naše narodne zavesti, bomo postali integralni Jugoslovenci. Prosvetljeni sinovi našega naroda imajo sveto dolžnost, da prednjačijo v tej smrti in hvale Bogu je takih naših državljanov vedno več. Zato je bilo treba ustvariti ugodne razmere za izgradnjo tega duševnega stanja. V to svr-ho je potreben mir, urejenost, pomirjenje duhov in intenzivno stvarno delo. Treba je imeti vedno pred očmi samo interese celote in se osvoboditi one pogubne psihoze, vzajemne in nerazsodne borbe, osebne ali strankarske, in skrajne nestrpnosti. Interesi naroda to imperativno zahtevajo od vseh prosvetljenih sinov te izmučene, a velike in divne države.

Tako, kakor se je delalo pred preokretom od 6. januarja, se je samo preprečevalo to neobhodno potrebno pomirjevanje strasti, ki so šle do ne-normalnosti. Zato so si vsi pravi patrijoti globoko oddahnili v poslednjem času in srečni so, da se je kre-

nilo na drugo, patrijotičnejšo pot do ustvaritve ugodnejših pogojev za integralno formiranje Jugoslovenov in Jugoslavije.

Nikdo ne misli, da je to lahko in hitro delo, a pod impulzom velike ideje in velikega vodje, po dosedanjem delu, z dobro voljo in naporu vseh dobrih patrijotov lahko vedrega čela gledamo v bodočnost našega naroda in države.

Vojaške olajšave za Sokole.

Minister vojne in mornarice general Stevan Hadžić je na podlagi čl. 10. zakona o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije izdal uredbo o olajšavah članom Sokola kraljevine Jugoslavije pri obvezni vojaški službi v kadru. Odredba se glasi:

Čl. 1.

Za člane Sokola kraljevine Jugoslavije so olajšave pri njihovi službi v kadru naslednje: 1. odpust iz kadra še pred odsluženim rokom, za katerega so bili po zakonu o ustroju vojske in mornarice rekrutirani; 2. prvenstveno napredovanje v kadru po izpolnitvi ostalih zakonskih določb za napredovanje; 3. prvenstveno napredovanje v rezervi po izpolnitvi ostalih zakonskih določb; 4. dobivanje dopustov zaradi sodelovanja pri sokolskih javnih vežbah, tekmah in zletih tudi poleg dopustov po čl. 57. zakona o ustroju vojske in mornarice; 5. prvenstveno dobivanje daljših dopustov, določenih po čl. 57. zakona o ustroju vojske in mornarice, izpolnitvi ostalih določb omejenega člena.

Čl. 2.

Pravico do olajšav po čl. 1. te uredbe imajo samo oni člani Sokola kraljevine Jugoslavije, ki so bili kot telovadci v sokolskih društvih ali selskih sokolskih četah neprestano najmanj pet let in so z uspehom dovršili program potrebnih priprav. V neprekinjenih pet let se računa tudi čas, ki so ga člani prebili deloma v kategoriji naraščaja.

Čl. 3.

Člani Sokola kraljevine Jugoslavije, rekrutirani za polni službeni rok v kadru po členu 42. zakona o ustroju vojske in mornarice, bodo služili v kadru tri mesece manj od določenega roka po omenjenem členu zakona.

Čl. 4.

Člani Sokola kraljevine Jugoslavije, rekrutirani za skrajšani rok službe v

kadru po čl. 49. a točke 2, 4, 5 ter po čl. 49. b zakona o ustroju vojske in mornarice bodo služili 45 dni manj od določenega jim roka po omenjenem členu zakona. Ta olajšava velja tudi za rekrute dijakke, ki bi morali po čl. 49. pod a) točka 1. zakona o ustroju vojske in mornarice služiti rok 14 mesecev.

Čl. 3.

V skladu s čl. 51. a in s čl. 57. zakona o ustroju vojske in mornarice se vodijo vojaki, odpušteni iz kadra po tej uredbi, do poteka obveznega jim službenega roka v kadru na začasnem dopustu.

Čl. 6.

Za dokaz pravice do skrajšane kaderske službe po tej uredbi služi komandantom vojnih okrožij spisek rekrutiranih članov Sokola kraljevine Jugoslavije, ki ga jim bo poslala uprava saveza Sokola kraljevine Jugoslavije najkasneje 15 dni pred vstopom v kader. Razen tega ima naborni komisiji povodom rekrutiranja vsak član Sokola kraljevine Jugoslavije, ki ima pravico do olajšav po točki 1. čl. 1. te uredbe, pokazati svojo sokolsko legitimacijo s fotografijo. Rekrutna komisija postavi v pripombe rekrutnega spiska vse podatke te prijave zaradi njegova primerjanja s spiskom Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Ko komandanti vojnih okrožij določajo pravico do skrajšanja službe v kadru za take mladence, vpišejo v rekrutni spisek, koliko se komu skrajša služba in ti podatki se vnesejo v unikat in duplikat sprovednice neposredno pred odposiljavitvijo rekrutov v kader.

Čl. 7.

V izjemnih in upravičenih slučajih se more v duhu čl. 51. a zakona o ustroju vojske in mornarice na prošnjo članu Sokola kraljevine Jugoslavije odgoditi vstop v kader za eno tretjino skrajšanega roka po čl. 3. in 4. te uredbe.

Čl. 8.

Izjemoma velja za mladence, člane Sokola kraljevine Jugoslavije, ki se rekrutirajo l. 1930., določbe te uredbe, ako so do dneva rekrutiranja bili tri leta člani telovadci v društvih Jugoslovenskega sokolskega saveza, Hrvatskega sokolskega saveza, Jugoslovanske orlovske zveze in srbskega sokolskega društva »Dušan Silni« in ki do vstopa v kader po izkazih, ki se vodijo v društvih, dokažejo pravico olajšav po tej uredbi.

Tast Kondelik in zet Vejvara

Češki spisal Ignát Herrmann.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

31

Tudi ubogi Vejvara je moral popustiti nekoliko poslednjih verzov spanja. Ker se ni prebudil, čeprav je Pepica nekaj časa precej ropotaje hodila okoli in nalašč delala trušč, ga je slednjič potresla in ga spodbudila: »Fran, vstani. Kava bo tukaj, zajutrekoval boš in boš šel malo prej v pisarno, da se rajše zvečer malo prej povrneš — jutri je nedelja, pa bova to dospala.«

Vejvara je torej vstal, zajutrekoval in šel v pisarno. Predno je odšel, je skrbno opomnil Pepico, da bi bile tudi njegove stvari v redu.

»Nič ne skrbi, Fran, vse bo pripravljeno«, je zatrjevala Pepica. »Obleko ti vzamem ven, Marjanica pa osnaži, lakirane čevlje obriše, čisto perilo ti dam na posteljo — prišel boš, pa boš kar skočil v to.«

Padel je poslednji poljub in Vejvara je odšel v mrzlo jutro.

Po njegovem odhodu je nastal v mladi domačiji šunder. Pepica je prišla Marjanici na pomoč, da bi že bilo pospravljeno. Potem ji je naro-

čila za obed. Nekaj kratkega, brez dolgih priprav in ovinkov. Libro mesa, da bo dobra juha, k mesu sardelno omako — to ima Fran rad — in sukanec s parmezanom. Vejvara gotovo ne bo sit, toda zato pa bodo v Běsedi dobro večerjali. Glavna stvar je bila, da more Pepica ta obed popolnoma prepustiti Marjanici. V juho dene riž, na sukanecih ne more ničesar skaziti.

Dekla je šla na trg in Pepica je namerila korake k omari za perilo in gledala v predal, kjer je bila zavrana njena bala v kosih, prevezanih z modrimi in rdečimi atlasovimi trakci. Mnogo teh zvezkov se Pepica do sedaj ni niti pritaknila in vse, kar ji je mamica dala v predale, bi bila rada pustila kar najdalje v prvotni legi. Ko je gledala na te kupe perila, ki je bilo kakor iz sladkorja, belo in dišeče po levanduli in materini dušici, se ji je zdelo, da je še vedno dekle. Ti križasti pasi z umetnimi vozli so jo spominjali na krasni čas pred svatbo, na srečni stan neveste, na one

dneve in tedne, polne čudnih negotovih, sladkih in zopet boječih slutenj, na vzbujajoče se misli in na upiranje nečemu neznanemu. Te trake so vezale materine roke, tako veselo, skrbno in ljubezni polno, in dokler so nedotaknjeni in nerazvezani, se je zdelo Pepici, kakor da bi bila vsa materina skrb in obramba prisotna, skrita v vsem tem premoženju v omari, odkoder je dihala v njeno mlado domače življenje. Vse je bilo lepo okoli Pepice, prijazne stene, bogato pohištvo, mehke preproge, toda nad vse je cenila tu svojo poročno balo belega, batistovega perila, kakor morda vsaka žena. Vsak kosček je bil kakor posvečen v dotikljajem materinih prstov in na vse je bil kakor vdahnjena kos njenega blagoslova.

Rada bi bila Pepica pustila vse te zvezke tako, kakor bi bili tja položeni zelo, zelo dolgo časa. Ko je odprla omare in predale, je stala nad njimi, ne da bi vanje posegla. V tem kratkem zamišljenju so čarobno letela pred njo cela leta in naenkrat se ji je zdelo, kakor bi zrastle poleg nje nekako mlado bitje, ki je stopilo na prste in v otročji radovednosti gledalo v predale. To je bila ravno tako ženska postava, toda tako mlada in

kakor iz rožnatih par stikana, z drobnimi ustnicami, ki so vabila k sladkim poljubom, z breskvinim licecem in z bliskajočimi, željnimi očmi, iz katerih je gledalo vprašanje, z usti ne izgovorjeno. Pepica še ni nikdar te osebe videla in je ni mogla do sedaj videti in vendar, kakor bi jo dobro poznala, ji je odgovorila — ne z besedami — ampak v duhu: Da, Pepica draga, vse to sem dobila od svoje mamice, ko sem se omožila, od tvoje babice, in vse to bo zopet nekoč tvoje. — Tako sanja vsaka mlada žena od prvega trenutka, ko čuti, da je mati in od tega trenutka bi dala vse, kar je njenega in kar jo veseli, temu mlademu bitju, ki mora šele priti.

Nekak hrup na ulici je vzbudil Pepico iz sanj. Potegnila je z roko po čelu in se je vrnila iz daljne bodočnosti v sedajnost, v soboto, v dan pustnega ventka, katerega se prvič udeležiti kot gospa.

Nič ne pomaga. Danes se pokaže prvič kot gospa javnosti, družbi, in zato mora biti popolnoma nova, sveža, čista. In njena desnica je posegla po bali. Tupatam je razvezala vozel, traki so odnehali in Pepica je jemala ven kos za kosom in jih dajala čez levo roko. Bele hlačiice, spodnje kri-

Domače vesti

Vsem našim bratom pravoslavno vere: Čestit Božič!

d **Praznovanje rojstnega dne Nj. Vel. kraljice v Šolah.** Kraljevska banska uprava, prosvetni oddelek javlja službeno, da se bo 9. t. m. praznoval rojstni dan Nj. Vel. kraljice s šolsko službo božjo. Po službi božji bo redni pouk; učenci naj v šoli odlože knjige ter odidejo k službi božji in nazaj. Šole bodo izobesile državne zastave.

d **Likvidacija sokolskih in orlovskih društev.** Prosvetni in vojni minister sta v soglasju s predsednikom ministrskega sveta 4. t. m. izdala uredbo o likvidaciji jugoslovenskega Sokola, hrvatskega Sokola, Orla in srbskega Sokola. Ona društva, ki so se združila in stopila v Sokola kraljevine Jugoslavije, morajo do 15. januarja vključno zaključiti vse knjige, ugotoviti stanje blagajne, sestaviti inventar premičnin in nepremičnin ter spise vseh terjatev in vseh obvez z dokumenti vred, ki se nanašajo na lastninsko stanje. Uprave društev bodo izročile zaključne knjige, arhiv, dokumente, vse premično in nepremično lastnino in ostalo novim upravam društev Sokola kraljevine Jugoslavije, ako ta društva niso drugače sklenila. Do prevzema po novih upravah bodo stare uprave kraljevnih društev delovale naprej. Lastnina onih društev Jugoslovenskega sokolskega saveza, Hrvatskega sokolskega saveza, Jugoslovenske orlovske zveze in Srbskega sokola »Dušan Silni«, ki so ukinjena, pripada »vrhi, ki je predvidena v pravih določilih društev.

d **Neresnične vesti o prosvetnih društvih.** V javnosti krožijo tendenciozne govorice, da bodo storjeni ukrepi, s katerimi bo poseženo v lastnino nekaterih slovenskih in hrvatskih društev. Vseled teh govoric so nekatera društva prodala svojo lastnino pod ceno. Omenjene govorice so popolnoma neresnične, ker sploh ni obstojal tak namen in tudi ni povoda za tako postopanje. Izgleda, da razširjajo te govorice oni, ki bi hoteli na ta način priti do lastnine teh društev.

d **Odhod slovenskih poklonitvenih deputacij** je definitivno določen za petek 10. t. m. ob osmih zvečer iz Ljubljane. Deputacije prispejo v Beograd v soboto ob 9. dopoldne. Legitimacije za železniško vožnjo bo dostavila ljubljanska mestna občina. Deputacije bodo sprejete od Nj. Vel. kralja v nedeljo 12. t. m. ob pol šestih popoldne.

d **Novi zakoni in odredbe.** »Službene Novine« objavljajo celo vrsto zakonov, pravilnikov in uredb, ki so bili izdani v zadnjem času. Med dru-

gimi objavljajo novelo k zakonu o državnem sodišču za zaščito države, zakon o Glavnem sanitetnem svetu, konzularno konvencijo med Jugoslavijo in Češkoslovaško, trgovinsko pogodbo s Španijo, gozdni zakon, zakon o pospeševanju poljedelstva, zakon o izpremembi čl. 103. čerkovnega zakona, zakon o izplačevanju vojne odškodnine, zakon o pooblastilih ministru javnih del, zakon o osnovanju poslaništva v Haagu, nadalje uredbo o spremembah uredbe o bratovskih skladnicah, s katero se predpisuje za bratovske skladnice dvojno knjigovodstvo, ločeno za invalidsko, bolezensko in penzijsko blagajno, uredbo o razporedu kaznjencev po kazenskih zavodih v smislu novega zakona o izvrševanju zaporne kazni ter pojasnilo glede odkupa osebnega dela za samoupravne, občinske in banske uradnike, duhovnike, pogodbene uradnike in dnevnitarje. V smislu te uredbe se odkupnina za osebno delo določi na osnovi davka po tabeli paragrafa 40. zakona o samoupravnih cestah brez upoštevanja paragrafa 41 tega zakona.

d **Jugoslovenski in bolgarski akademiki.** 3. t. m. se je pričel v poslopiju Poljedelske zveze v Pragi kongres akademskih klubov Jugoslovenov v inozemstvu. Na zaključni seji 5. t. m. je bila sklenjena ustanovitev zveze zunanjih klubov Jugoslovenov, v katerih so vključeni tudi bolgarski akademiki. Kongres je sprejel tudi naslednjo pomembno resolucijo: »Od Črnega morja do Triglava in od Dunava do Egejskega morja žive različna plemena enega naroda, ki imajo skupno preteklost ter skupne narodne, politične in kulturne interese ter enake običaje. Kljub temu so se med Jugosloveni često vršili bratomorni boji, ki so jih še bolj razdvojili, tako da so postali žrtev tujih teženj. Vsi vedno češči poskusi za zblizanje so se do sedaj vedno izjalovili. Današnji gospodarski položaj Balkana in vse Evrope je posebno primeren za realizacijo te ideje združitve. Vsak nov spor bi kvarno učinkoval na javno mnenje Evrope ter pomenil katastrofo za vse jugoslovenstvo. Zveza si bo prizadevala, propagirati idejo zblizanja med Jugosloveni in bo v ta namen izdajala lastno glasilo. Že sedaj pa poziva kulturne in gospodarske korporacije v Jugoslaviji in Bolgariji na čim tesnejše sodelovanje, mero-dajne činitelje obeh držav pa opozarja, naj se zavedajo zgodovinske odgovornosti in strogo čuvajo skupne interese Jugoslovenov.«

d **Lep uspeh dr. Vidmarja.** Na šahovskem turnirju v Hastingsu je zmagal šahovski mojster Capablanca s 6½ točkami. Naš šahovski mojster

Medicinski ples v Celju 11. I. 1930 Celjski dom

dr. M. Vidmar je dosegel 5½ točk in zasedel drugo mesto takoj za Capablanca.

d **Zborovanje tipografov v Ljubljani.** V ponedeljek 13. t. m. se vrši v Ljubljani plenarna seja centralne uprave Grafičnega saveza, na katero pridejo delegati iz vse države.

d **Telefonska centrala v Rajhenburgu.** Pred dnevi je bila pri pošti Rajhenburg otvorjena telefonska centrala.

d **Detomori pri Teharju.** Na Novega leta jutraj so našla dekleta iz Pečovja pri Štorah, ko so šla k maši na Teharje, na poti v sveže zapadlem enegu trupelce novorojenčka ženskega spola. Dekleta so o najdbi takoj obvestila orožniško postajo v Štorah. V petek popoldne je sodna komisija iz Celja v teharski mrtvašnici obducirala trupelce. Izkazalo se je, da je smrt nastopila vsled zmrznjenja. Dete je bilo približno teden dni staro. Vrše se obširne poizvedbe za brezsrčno materjo.

d **Za gostilničarsko pivovarno v Laškem.** Po Sloveniji je zavladalo veliko zanimanje za novo snujočo se pivovarno v Laškem. Od vseh strani prihajajo ponudbe za subskripcijo delnic in vprašanja v zadevah glede nove pivovarne, ki ne bo izključno podjetje gostilničarjev, temveč bo pri njej udeležen tudi negostilničarski kapital. Gostilničarji se bodo zavezali, da bodo jemali pivo izključno le v novi pivovarni.

d **Iz Laškega sino prejeli:** Državna osnovna šola v Laškem priredi v nedeljo 12. januarja ob 3. uri popoldne v dvorani hotela »Savinja« novoletno obdarovanje revne šolske mladine. Pred obdarovanjem, ki je uvodna akcija pripravljalnega odbora novo snujočega se ženskega dobrodelnega in šolopodpornega društva »Blago srce« v Laškem, nastopijo šolarji s petjem ter šaljivim in drugim primernim sporedom. Vstopnine ni. Vabljeni so vsi občani, zlasti starši in prijatelji mladine. — Učiteljski zbor.

d **Zopet žrtev električnega toka.** V minulem letu je bilo beležiti več slučajev, ko je električni tok nizke napetosti zahteval smrtno žrtve. Nov tak slučaj se je pripetil v soboto jutraj v Mostah pri Ljubljani. V delavnici pekovskega mojstra Vinka Požarja je bil 20-letni pekovski pomočnik Ant. Štamfel zaposlen v vsajjanjem kruha v peč. Da bi bolje videl, je prijel s potno desno roko za premično električno žarnico, z levo roko pa je zagrabil železno kljuko pri vratih peč. V tem trenutku je pri-

šel v kontakt z električnim tokom. Štamfel se je zgrudil in obležal. Navzoči so mu takoj prihiteli na pomoč in poskusili z umetnim dihanjem, a Štamfel je bil že mrtev. Smrt je pospešilo dejstvo, da je imel Štamfel srčno napako.

d **Sprememba trošarine na pijače v Zagrebu.** Finančno ministrstvo je odobrilo sklep zagrebške občine, da se zniža trošarina na vino od 1.50 na 1 Din na liter. Trošarina na likerje in žganje je znižana na 10 Din na hektolitersko stopnjo, dočim je znašala doslej 9 Din na liter za žganje, ki se izdeluje v Zagrebu in 15 Din za žganje, ki prihaja od drugod. Trošarina na petroleje v znesku 2.50 Din na 100 kilogramov je ukinjena. Zvišana pa je trošarina na mineralne vode in brezalkoholne pijače. Za malo steklenico mineralne vode je zvišana trošarina od 5 na 20 par, za veliko steklenico od 10 na 30 par. Trgovci so te zneske »zaokrožili« navzgor in podražili malo steklenico za 50 apr, veliko pa za 1.50 Din. Trošarina na brezalkoholne pijače bo znašala 25 par za steklenico, brez ozira na velikost. Zanimivo je, da zagrebški gostilničarji doslej še niso počeli vina, dočim so takoj podražili brezalkoholne pijače.

d **Današnja dunajska vremenska napoved** za sredo 8. januarja: Nadaljevanje sedanega mirnega vremena, v alpskih dolinah in na hribih jasno.

Iz Celja in okolice

GENJ. INSERENTE V CELJSKEM OKOLIŠU

obveščamo, da bo odslej sprejemala inserate edino uprava »Nove Dobce«. Pri večkratnih naročilih bodo dobile cenj. stranke primeren popust. Poslušajte se pri inseriranju našega lista!

c **Na Badnji dan 6. t. m.** ob dveh popoldne se je formiral izpred vojašnice Kralja Petra lep badnji sprevod z oddelkom vojaške godbe. Spreveda se je udeležilo častništvo in civilno prebivalstvo. Sprevod je prispel okrog 4. z badnjakom iz okolice zopet v mesto. Na dvorišču vojašnice so nato žgali badnjak. Obenem se je vršilo vojniško veselje, v oficirskem domu pa je sledila prisrčna zabava.

c **Opozorjamo na slavnostni koncert** Kola jugoslovenskih sester v Celju, ki se vrši v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kraljice v četrtek 9. t. m. ob osmih zvečer v Mestnem gledali-

lo, srajčico, obrobjeno z nežnimi zobci, slednjič tanke nogavice iz črne svile. Kakor bi bila to ukradla, je hitela z vsem v spalnico in je položila na posteljo. Potem je vzela iz omare svetlo zeleno obleko, ki je še ni do sedaj imela na sebi in iz škrinje v predsobi je prinesla lakirane čizme, ravno tiste, ki je v njih plesala, ko se je poslavljala s samskim stanom.

Tako je znašala vkup vse, z otroškim veseljem in z resno vneto, kakor bi se pripravljala na daljno potovanje po svetu. In ko je bila gotova s svojo obleko, je skladala na drugo posteljo prazničnega Vejvara; vedno se je česa spomnila in dopolnila, da ne bi ničesar manjkalo, kar je treba za dostojen konec pusta.

Iz teh priprav je zdrnila Marjanica, ki se je vrnila s trga, toda samo za nekaj časa. Pepica je skočila v kuhinjo, da bi uredila in ukazala, kako in kaj z obedom, in je zopet nadaljevala svoje delo. Toda čim več se je tega tu kopičilo pred njo, tem bolj sestavljena se ji je zdela cela stvar. Ali ji bo zadostovala Marjaničina pomoč, da bi iz vseh teh kosov ženske obleke, iz teh posameznih koščkov napravili popolno opravo za ples? Seveda, Pepica že ve, kako se mora obleči, toda ko bo vsa pripravljena, ne more iti kar tako ven, da se ne bi

iz gotove oddaljenosti pogledala in presodila, ali je vse lično zbrano, ali je vsaka guba na svojem mestu, ali je krilo povsod enako oddaljeno od tal, ali je dobro stisnjena in če je oprsnik sorazmerno zavezan — ah, Pepica se spominja, kako je videla v plesnih urah oprsnike zavezane krivo... Pri misli, da bi se ji tudi lahko primerila podobna neizgoda in da bi jo opozorili nanjo šele v Bésedi, ko bi jo že vse ogledalo, ji je postalo vroče — ne, Pepica ni mislila do konca. Ali se more zanesti samo na Marjanico? To je sicer dobra punca, vendar, ali ima izkušene oči in vzgojen okus, da ne bi v tem važnem trenutku pustila svoje gospodarice v svet s kako grdo pomanjkljivostjo? Čim dalje je Pepica o tej stvari premišljevala, tem bolj se ji je utrdilo prepričanje, da je iz vseh teh dvomov le en izhod: zaupati se trdni, izkušeni materini roki, njenemu bistremu očesu. Ura je bila že enajst, ko se je trdno odločila in čez pet minut pozneje je stopala Marjanica proti Pragi, k »stari gospe«, da bi povedala, da pride mlada gospa k mami po peti uri, da se pri nji obleče, ali bolje povedano, da pri nji dokonča svojo toaleto. Perilo bo imela že na sebi, obleko ne se Marjanica s seboj, v čistem prtju, samo da bi se ji kaj ne zgodilo! Po-

sebnost pa, da ne bi Katinka zagrabila za njo z mastnimi rokami — dekle so navadno tako radovedne. Mlada gospa se da pri mami tudi počesati.

Ko je bila Marjanica na poti s svojim sporočilom, se je Pepica pobrigala za obed. Toda to je bilo razmišljeno kuhanje. Rezala je sukanec in vedno so ji pri tem migljale pred očmi iglice in zaponke, pahljača in rokavice, gumbi, ovratnik in cvetlica v laseh. Iz testa ji je poskakoval plesni red in v glavi so ji šumeli glasovi polk, valčkov in kvapikov. Ah, danes ne bo samo klavir, kakor pri Kasku pri »podaljšanih«, danes bo cela harmonija, kapela, gotovo Šustrova.

V piskru je vrela juha, v veliki posodi je že šumela voda za sukanec in Pepica je jasno spoznala, da se vse to godi po plesnem ritmu. Tako je že naprej uživala večerni, besedni venček.

Nekoliko minut potem, ko se je opoludne razlegel pok iz topa, se je vrnila Marjanica z novico od gospe Kondelikove, da še mislila ni drugače, kot da se mlada gospa obleče v Pragi, in ob pol eni je prišel Vejvara iz pisarne.

Obed je bil hitro končan, kakor da bi že stal pred hišo voz, da ju popelje v Bésedo in pri črni kavi je Pepica

omenila Vejvari svoj »bojni načrt«: ona se bo pripravljala pri mami, Vejvara se obleče doma in pride z električnim vozom za njo.

Soprog se je boječe ozrl.

»Tako popolnoma sam? Kaj pa, če ne bom našel vsega?«

Pepica je prišla Vejvaro za ramo, peljala ga je v spalnico in pokazala na posteljo:

»Tu imaš črno obleko, Fran, spodnje hlače, telovnik, suknjo — tukaj čisto srajco, ovratnik, manšete, atlasov ovratni robec, rokavice, dva robca — dam ti še enega, najbrže bo vroče — lakirani čevlji stojijo v predsobi, tukaj klobuk, zimsko suknjo ti Marjanica čisto osnaži, vodo boš imel v umivalniku — skratka vse, vse. Hiteti boš moral, Fran, da boš vsaj ob pol osmih pri naših, toda rajši prej. Saj boš morda danes lahko zbežal iz pisarne nekaj minut prej...«

Vejvari ni ostalo nič drugega kot soglasiti, toda bilo mu je tako neko tesno, ko je pomislil, da se bo pripravil popolnoma sam, brez Pepice in njene skrbne pomoči. Prišlo mu je v glavo nekaj, kakor predslutnje gotove nezgode.

»Potem dobro zakleneš sobo — Marjanica bo imela že davno postlano — ne pozabi na hišni ključ, Fran, in pridi za menoj. Tako.«

šču. Program koncerta je prav zanimiv in pester. Sodelujejo gđ. M. Plzakova (klavir), g. Fr. Schiffrer (bariton), g. dr. Watzke s soprogo (vijoli in klavir), ga. dr. Rajhova (mezzo-sopran) in g. polkovnik Voj. Dj. Kostić, ki bo predaval o narodni pesmi in njenem uplivu na srbski narod.

c **Medicinski ples** se vrši, kakor že javljeno, v soboto 11. t. m. v Celjskem domu. Po pripravah soditi, bo ta ples eden najodličnejših v tej sezoni. Oni, ki morda niso prejeli vabil, naj se blagovolijo zglasiti pri g. dr. Reberniku v javni bolnici.

c **Trgovski ples**, ki se je vršil v soboto 4. t. m. v gornjih prostorih Narodnega doma, je bil dobro obiskan in je prav lepo uspel. Aranžma je bil brezhiben, godba »Merkur« iz Ljubljane prvovrstna in razpoloženje zelo animirano do jutranjih ur.

c **Imenovanje policijskih šefov.** Za predstojnika mestne policije v Celju je imenovan g. Alojz Gerzinič, svetnik policijske uprave v Ljubljani, za predstojnika mariborske policije pa njen dosedanji šef g. L. Kerševan.

c **Smrtna kosa.** V petek 3. t. m. je umrla v Celju Ludmila Baštev, hčerka hotelskega sluga, v soboto 4. t. m. v Trnovljah 72-letna previzkarica Fani Kremzer, v javni bolnici pa v nedeljo 5. t. m. 42-letna delavka Alojzija Tramšek iz Škofje vasi in v ponedeljek 6. t. m. 40-letna občinska reva Marija Plesnik iz Šmartnega v Rožni dolini. N. v m. p.

Izvirne francoske pastilje

Valda

proti naduhi, nahodu, griboleu, katarju, gripi, influenci.
Prodajajo vse lekarne in drogerije.

c **Občni zbor invalidske podružnice.** V ponedeljek 6. t. m. od 9. do 12. dopoldne je imel krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju svoj 10. redni občni zbor. Po pozdravnih besedah predsednika majorja v p. g. Rudolfa Orla je bil izvoljen za predsednika zborovanja g. Tome iz Ljubljane, ki je pozdravil navzoče, zlasti sreskega načelnika g. dr. Hubada in zastopnika mestne občine. Po čitanju in odobritvi zapisnika so sledila poročila odbornikov. Blagajna izkazuje v preteklem poslovnem letu 50.000 Din dohodkov in 47.000 Din izdatkov. Iz tajniškega poročila posnemamo, da je krajevni odbor letos na podlagi novega invalidskega zakona odposlal 414 prošenj ter mnogo rekurzov proti odločitvam sodišča in novemu pregledu invalidov. Tajnik je omenil tudi važno vprašanje pravilne ureditve potrdil o davkih invalidov. Po stvarni debati je bil izvoljen po večini stari odbor s predsednikom g. Orlom.

c **Drsaljšče SK Celje v mestnem vrtu** je odprto in led prvovrsten. Drsaljšče je javno in dnevno od 9. do 21. vsakomur odprto. Zvečer je dobro razsvetljeno. Garderobe so ves dan zakurjene. Dijaki in otroci plačajo 2 Din, vsi ostali pa 5 Din vstopnine.

c **Nahrbtnik mu je odnesel.** V petek 3. t. m. popoldne se je 19-letni delavec Rudolf Šerman seznanil v neki gostilni na Glavnem trgu z nekim Nemcem, ki mu je med pogovorom obljubil službo v Leobnu. Ko sta se ločila, je dal Šerman natakarcu v šrambo svoj nahrbtnik, v katerem je imel obleko in orodje v vrednosti 490 Din. Neznanec se je kmalu vrnil in rekel natakarcu, da ga pošilja Šerman po nahrbtnik. Natakarcica ni slutila nič hudega in je tujcu izročila nahrbtnik. Šerman je kasneje opazil tatvino in prijavil zadevo policiji. Neznanec je srednje postave, suhega, bledega obraza, ima modre oči, svetle brke, sivo zakrpano obleko, slabe čevlje, zelen klobuk s krivcem in govori samo nemško.

c **Domača veselica v prid Dijaki kuhinji** se vrši v soboto 18. t. m. v restavraciji »Narodni dom«. Za izvrstno pijačo in jedajo bo preskrbljeno v obilni meri.

c **Drobne policijske vesti.** V zadnjih treh dneh je bila policijska kronika suhoparna. 20-letni F. B. iz Maribora

je bil naznanjen, ker je pustil 5. t. m. popoldne svoj avto v Aleksandrovi ulici pri vходу na Krakov trg. V soboto zvečer pa si je hlapec Jurij P. privoščil toliko žlahtne kapljice, da je v Gregorčičevi ulici obnemogel. Pozneje se je še preril do Ljubljanske ceste, kjer je definitivno obležal. Noč je prespal v policijskih apartmanih.

c **Izgube:** niklasta »Omega«-ura s srebrno verižico, vredna 450 Din; zavitek z novo žensko obleko, pleteno ročno torbico, robci in 200 Din gotovine; rujava usnjata listnica s 530 dinarji ter z listinami in potrdili.

Gledališče

Reportar:

Sreda 8. januarja ob 20.: »Krog s kredom«. Gostovanje mariborskega Narodnega gledališča.

»Krog s kredom« v celjskem gledališču

(K gostovanju mariborskega gledališča v sredo 8. t. m.)

»Krog s kredom« je očarljiva kitajska pravljica, zgrajena po motivih, ki tvorijo jedro vsake pravljice in označujejo njeno bistvo: ljubezen premaga vse zapreke; kdor ljubi in je močan v ljubezni, temu pripada palma. Večina kitajskih pravljic se suče okoli sodnije, odnosno sodnih razprav, ki zahtevajo običajno vso modrost sodnika.

Kakor vsi prastari narodi, so tudi Kitajci vdani različnim čarovnijam in trdno verujejo v različne nadnaravne sile, pripisujot jim posebno moč. Zlasti je Kitajcem pomemben krog (slično pri nas: ris), ki ima čudno skrivnostno moč. Kdor začrta s kredom krog okoli sebe, ta se izroči duhovom in se postavi v sredo veselstva, na čigar periferiji si je misliti 12 nebeskih znamenj. V tem krogu je vse, zunaj ni nič. Krog je simbol nebeskega oboka, krog je simbol prstana, ki priklepa zakonsko družo na družje, vrsti srčni obroč do srčnega obroča... Kdor stopi v ta krog in je nedolžen, temu pomagajo nevidne sile, da se izkaže njegova nedolžnost.

To snov je predelal žal zgodaj preminuli pesnik Klabund z vsi ljubeznijo. Vsa igra izzvnen kot velika pesem ljubezni in marsikateri stih in pregovori v tej drami spadajo k najlepšim umotvorom sodobne literature. Posebno je na fin način obdelan družinski motiv: mož, žena in dete.

Prvo dejanje se dogaja v kitajski javni hiši — v čajnici, kamor se je komaj 16-letna Haitang morala podati vsled očetove smrti. V to hišo zaide princ Pao in mandarin Ma. Oba se zaljubita v še nedolžno dekletce; Ma jo odkupi iz javne hiše ter odpelje na svoj dom, kjer ima ženo Yü-sei. Haitang postane Ma-ova žena drugega reda (na Kitajskem ima možki lahko več zakonitih žen) ter mu rodi dečka, vsled česar se po kitajskem pravu prepiše vsa dedščina na njo, ker je postala mati. Prva žena Yü-sei zasovraži Haitango in zasnuje zaroto. Zastrupi svojega moža in obdolži umora nedolžno Haitango. V tretjem dejanju vidimo obe ženski pred sodnim stolom v Nankingu. Že vnaprej je jasno, da bo Haitang obsojena, ker so sodnik in vse priče podkupljene od prve žene Yü-sei. (Odlično je tu Klabund pravilno karikiriral sodne razmere na Kitajskem, kjer je češče pravica na prodaj za drag denar.) V poslednjem dejanju smo v cesarski palači v Pekingu, kjer se pred cesarjem (prej princem) Paom izkaže Haitangina nedolžnost. In cesar, ki je — kot se razjasni — resnični oče Haitanginega otroka, poroči ubogo Haitango. In Haitanga zaključuje te prelestno igro z besedami:

»S pravičnostjo sveta preganjaj bedo, tako uči nas krog, začrtan s kredom.«

»Krog s kredom« je eno najlepših odrskih del zadnjega časa in ni čuda, če je doseglo povsod izredno lep uspeh.

Mariborska vprizoritev tega krasnega dela je v blestečem župančičevem prevodu in v režiji g. J. Koviča nedvomno v letošnji sezoni ena najlepših.

V glavni ulogi bo nastopila gospodična Kraljeva, dalje sodelujejo v večjih ulogah gđ. Starčeva, Dragutinovičeva, Zakrajškova in gg. Blaž, Daneš, Grom, Tovornik, Kovič P., Rasberger, Gorinšek itd. Dalje nastopi ves zbor, štatisti. Vsega skupaj sodeluje preko 40 oseb. Popolnoma nove dekoracije je po režiserjevem načrtu izdelal gled. mojster g. Božik, razsvetljavo g. Heřman, slikal je g. Horvat. Radi velikih nabavnih stroškov (prevoz dekoracij, kostumov itd., zaradi velikega občaja) so cene malenkostno zvišane.

Upamo, da bo celjsko občinstvo znalo ceniti velike materijalne žrtve, ki si jih je s tem gostovanjem napravila mariborska gledališka uprava, in da bo do zadnjega kotička napolnilo gledališče.

Kino

Mestni kino Celje. Torek 7. in sredo 8. januarja: »Pod vzhodnim solncem«. Pomorski vefilm v 6 dejanjih. V glavnih ulogah sloviti Ramon Novarro in kitajska umetnica Ana May Wong. — Četrtek 9., sobota 11. in nedelja 12. januarja: »Baskervilski pes«. Skrivnostni kriminalni doživljaj iz prakse slavnega Sherlocka Holmesa po znamenitem romanu Conana Doylea. V glavnih ulogah Livio Pavanelli, Aleksander Murski in Charles Blackwell. »Baskervilski pes« je kriminalni film, ki daleko prekaša vse filme Harryja Piela, Luciana Albertinija in Carla Aldinija. V petek 10. januarja zaradi koncerta zaprto.

Po svetu

c **Filmska tragedija v zraku.** Nad Tihim Oceanom se je v četrtek popoldne v višini 700 m blizu obale pri Los Angelesu odigrala strašna letalska nesreča. Dve letali družbe Fox-film iz Hollywooda sta trčili drugo ob drugega. Mrtvih je vseh 10 oseb, ki so bili v letalih: oba pilota, 7 filmskih operaterjev in režiser Kenneth Hawks. Tretje letalo s padalom se je takoj vrnilo na letališče in poročalo o nesreči. 20 motornih čolnov je pohitelo na mesto nesreče. Našli so samo tri osebe, ki so očitvidno med padcem letal padle iz njih, dočim o letalih in ostalih osebah ni sledu. Režiser Kenneth Hawks je bil mož filmske igralka Mary Astor. Kakor poročajo, so imeli namen, filmati sceno, ki bi spominjala na smrt belgijskega finančnika Löwensteina, ki je pred dvema letoma padel v Rokavskem zalivu iz letala.

c **Sodoma odkrita?** Po poročilih iz Jeruzalema so 8 kilometrov severno od Mrtvega morja odkrili razvaline nekega starodavnega mesta. Splošno se domneva, da gre za svetopisemsko mesto Sodomo. Najdeni predmeti izvirajo iz pričetka bronzaste dobe.

c **Zanimiva prazgodovinska najdba.** Iz Tangerja v Maroku poročajo, da so v Rio Martinu našli okostje dinosavra, ki je dolgo 10 metrov in široko 2 m. Cenijo, da je okostje staro 300.000 let.

c **Henry Ford in Rusija.** Med najpodjetnejšimi industrijalci sveta je nedvomno Henry Ford. Ne plaši se nobenega rizika, nobene nevarnosti konjunktura. Nedavno se je odločil, da raztegne svoje poslovanje tudi na Sovjetsko Rusijo. V Nižnjem Novgorodu gradi veliko tvornico za avtomobile. Spočetka bodo zlagali tam samo posamezne dele avtomobilov, ki se bodo dovažali iz Amerike že gotovi, čim bo pa tovarna popolnoma urejena, bodo pričeli tudi s popolno fabrikacijo avtomobilov. Ob koncu petletne perijode, ki je določena za popolno montažo tovarne, bodo Fordove avtomobilске tvornice v Nižnjem Novgorodu po izjavi Forda samega

vrge na trg letno 100.000 avtomobilov, od teh 30% turističnih, 70% tovornih.

c **Sadje v Floridi v nevarnosti.** Ameriški poljedelski minister je dovolil 60 milijonov dolarjev za borbo proti mrčesom na sadnih plantažah v Floridi. Sadni škodljivci so se tako zelo razmnožili, da resno ogrožajo tamošnje sadjarstvo.

c **Koliko ljubimcev sme imeti lepa žena pred zakonom?** To kočljivo vprašanje bodo morali te dni reševati sodniki v Berlinu. Sin znanega veleindustrijalca je vložil tožbo, da se proglasi neveljavnim njegov zakon iz l. 1928., ki ga je sklenil s hčerko plemenitega pomorjanskega veleposestnika. Ta se je dala na pobudo svojega sedanjega moža ločiti od prejšnjega moža in je nekaj časa njen novi zakon bil srečen. Toda novi mož je kmalu začel dobivati poročila, da je imela žena, predno je stopila z njim v zakon, kakih 15 ljubimcev. Vložil je torej tožbo na proglasitev zakona neveljavnim. A tudi žena je izvedela za razne močeve galantne pustolovščine v času, ko je bil z njo v zakonu, in je s svoje strani vložila tožbo na ločitev zakona, ne pa na proglašenje zakona neveljavnim. Obramba moža hoče dokazati, da ima lahko lepa žena pred zakonom pač dva, k večjemu tri ljubimce, ne pa kar 15. Obramba žene pa dokazuje, da je imela ona pred tem zakonom pač ljubimce, da je mož za 4 od njih vedel, ostala dva pa ne prijeta v poštev. Javnost z napetostjo pričakuje salomonski izrek sodnikov v zanimivi pravdi.

Strojno ažuriranje

Din 1-50

Strojno entlanje

Din 1-

Lepo solidno delo samo pri

B. Pušnik

Cankarjeva cesta 4 (stara hiša Ljudske posojilnice poleg davkarije).

Za šivilje znaten popust.

Gospodarstvo

c **Izvoz živine iz Jugoslavije.** Na mednarodni konferenci o blagovnem prometu v Monakovem se je jugoslovenskim zastopnikom posrečilo doseči za izvoz živine preko Maribora v Avstrijo ter preko Djevdjelije in Bitolja v Solun in sploh v Grčijo važne spremembe v železniškem prometu. Pristojne železniške direkcije so dobile nalog, da obvestijo prizadete faktorje o novih olajšavah.

c **Jugoslovenski pridelovalci sladkorne pese** so sklenili, da v novem gospodarskem letu ne bodo več jemali od sladkornih tovarn predujmov, s čemer bodo odpadle obveznosti napram tovarnam. Poljedelskega ministra so naprosili za posredovanje, da cena za sladkorno peso letos ne bo padla pod 35 Din za 100 kg.

c **Izvoz pšenice iz Jugoslavije** je znašal do 1. decembra 54.000 vagonov letošnjega in lanskega pridelka. Do tega dne je znašal izvoz koruze 24.000 vagonov. Pšenice je za izvoz na razpolago še približno 10.000 vagonov. Zanimivo je, da naša pšenica letos konkurira madžarski. Madžarski interesi označujejo to kot posledico cenene ponudbe iz Jugoslavije. Pšenica je pri nas cenejša, nego v Madžarski.

c **Naš pridelček opija.** V Jugoslaviji so letos pridelali nekaj nad 30.000

kg surovega opija, dočim je znašal pridelek v prejšnjih letih približno 150.000 kg. To močno nazadovanje je povzročil hudi mraz v prekli zimi. Upati je, da bo padli sneg letos varoval opijeve nasade pred suhim mrazom in da se bo vsled tega produkcija znatno povečala.

g Svetovni žitni pridelek. Letos je znašal svetovni žitni svetovni pridelek k pšenice 939 milijonov stotov (lani 942), pridelek rži 237 (lani 239), ječmena 301 (lani 304) in ovs 475 (lani 516) milijonov. Glavni padec je povzročil letos kanadski pridelek, ki je bil pri pšenici za polovico, pri ovsu in ječmenu pa tretjino pod lanskim.

g Tečaj o knjigovodstvu in kalkulaciji za koncesijonirane stavbne obrte. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredi štiritedenski tečaj o knjigovodstvu in kalkulaciji za koncesijonirane stavbne obrte (stavbenike, zidarske in tesarske mojstre, izvajalce kamnoseke in vodnjakarje). Tečaj se bo vršil v Ljubljani v drugi polovici januarja oziroma v februarju 1930 in sicer v popoldanskih in večernih urah po tri dni v tednu. Razen knjigovodstva in kalkulacije, specijelno v stavbni stroki se bo v okviru tega tečaja priredilo še predavanje, ki naj v teku par predavalnih ur seznaniti stavbne obrtnike tudi z glavnimi obrtnimi in davčnimi predpisi, predpisi o sklepanju pogodb ter o zavarovanju in zaščiti delavcev. Opozorimo na ta tečaj, ki bo osobito koristen onim stavbnim obrtnikom, ki doslej še niso imeli prilike obiskovati kak knjigovodski tečaj. V tečaju bodo predavali med drugim tudi strokovnjaki, ki kot stavbni obrtniki poznajo materijo tudi iz lastne prakse. Prijave za udeležbo s točnim naslovom prijavitelca je poslati najkasneje do 20. januarja 1930 neposredno Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Sprejemajo se v tečaj po razpoložljivosti prostora poleg stavbnih obrtnikov tudi pomočniki, ki so dovršili najmanj štiri leta prakse. Podrobnejše obvestilo glede začetka tečaja, glede učnine itd., bo zbornica poslala prijaviteljem neposredno.

Naša trgovinska bilanca zopet aktivna

Ko so bili objavljeni podatki o naši trgovinski bilanci za oktober, je postalo jasno, da bo naša trgovinska bilanca za preteklo leto aktivna. Že v prvem polletju pr. leta se je pasivnost naše trgovinske bilance napram letu 1928. znatno zmanjšala, navzlic temu pa je do konca julija narasla na 724 milijonov Din. Vso to pasivnost pa smo v naslednjih mesecih krili z visokim izvozom in koncem novembra je bila naša trgovinska bilanca za preth. leto po najnovejših podatkih že aktivna za 148 milijonov dinarjev, dočim je bila lani za isto razdobje pasivna za 1338 milij. dinarjev. To rapidno zboljšanje je na eni strani pripisati ogromnemu jesenskemu izvozu, pa tudi okolnosti, da je naš uvoz tudi v zadnjih mesecih preth. leta zaostajal za uvozom v letu 1928.

V preth. letu se je naša trgovinska bilanca gibala naslednje (vse v milijonih dinarjev):

	izvoz:	uvoz:	saldo:
I. polletje	2989.1	3678.7	- 689.6
julij	621.3	655.5	- 34.2
avgust	1006.2	635.4	+ 370.8
september	721.1	655.6	+ 64.5
oktober	991.3	748.1	+ 243.2
november	814.1	621.8	+ 192.3

jan.-nov. 1929	7143.1	6995.1	+ 148.0
jan.-nov. 1928	5875.4	7213.2	- 1337.8
jan.-nov. 1927	5871.5	6648.9	- 777.4

V enajstih mesecih preth. leta se je naš izvoz napram I. 1928. povečal za 1268 milijonov dinarjev, dočim se je

istočasno naš uvoz zmanjšal za 218 milijonov dinarjev.

Dospelost nekaterih periodičnih taks.

1. Takse na reklame. Dne 15. t. m. poteče rok za plačilo takse na reklamo v obliki napisnih in naslikanih stalnih objav, ki se obešajo na raznih krajih, ali so izdelane na zidovih, ograjah, tramvajih itd., kakor tudi v obliki svetlobnih objav.
2. Taksa na kupone ali dividende in na tantiljeme. Od kuponov ali dividend in od tantiljem se plačuje po pripombi 5. k. tar. post. 10. taksa 1 odst. Takso je plačati v 15 dneh po odobritvi bilance.
3. Dopolnilno prenosno takso po tar. post. 12. prip. 12. taksne tarife je za leto 1930., kolikor ne presega zneska 500 Din, plačati v celotnem iznosu do dne 31. t. m., ako pa taksa presega znesek 500 Din, je plačati v istem roku prvi četrtletni obrok za tekoče leto.
4. Taksa za potroške v hotelih, restavracijah, gostilnah, kavarnah, penzijonih v krajih s preko 2000 prebivalci ter v vseh kopališčih in letoviščih se pobira povprečno naprej, in sicer po želji taksnega zavezanca: polmesečno, mesečno ali trimesečno. Pri tem šteje mesec vedno s 30 dnevi. Višino povprečne takse določa pristojno finančno oblastvo na podlagi zbranih podatkov o povprečnem prometu gostov za vsak tak lokal.
5. Taksa za otvorene ali tekoče račune pri delniških družbah. Do 15. t. m. predlože delniške družbe davčni upravi sezname otvorenih ali tekočih računov v minulem polletju in prilepijo takso po 20 Din za vsak račun na seznamek.
6. Takso za pravico, da se točijo pijače (točilno takso po tar. post. 62) je plačati za prvo polletje 1930. do 31. t. m.
7. Letno takso za biljarde za tekoče leto v znesku 200 Din je plačati do 15. t. m.
8. Takso za uporabna vozila (avtomobile, fijakerske in polfijakerske vozove) je plačati za tekoče leto v Ljubljani in v Mariboru do konca meseca februarja t. l., v ostalih krajih pa do konca meseca januarja t. l.
9. Letna taksa po tarifni postavki 214. za odobritev privatnega skladišča po carinskih predpisih v znesku 500 Din zapade za tek. leto v plačilo do 15. t. m.

Anekdote

Cesar Viljem I. je nekoč na lovu v Harzu ustrelil 30 jelenov Glasno se je zasmejal. »Med nebom in zemljo se pač dogajajo stvari, o katerih naša šolska modrost nima niti pojma. Ustrelil sem namreč 30 jelenov, imel sem pa samo 20 patron.«

Bivši cesar Viljem II. je opazoval pri Helgolandu potapljaška dela in se dalje časa živahno razgovarjal z višjim potapljačem.

»Koliko pa zaslužite na leto?«
»Kakor pač je! Če delam celo leto, približno 50.000 mark!«
»Neverjetno, potem zaslužite več kakor moj prosvetni minister!«
»Zakaj pa ne, Velikanstvo, saj se ta vender še ne potaplja!«

O priliki svojega bivanja v Milanu je cesar Jožef II. občudoval igro slavne igralca Zenonija, ki je igral vlogo Trajana. Ves navdušen ga je drugi dan osebno posetil. Zenoni je bil ves obupan, da je moral sprejeti cesarja v nočni srači in si v tej situaciji ni znal pomagati. Toda cesar Jožef ga je potolažil smehljaje se z besedami:

»Pomirite se, dragi, mi cesarski ljudje smo doživeli še marsikaj drugega.«

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni palači Narodni dom

Stanje hranilnih vlog nad Din 75,000.000.—
Lastna glavica in rezerva nad Din 13,000.000.—

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju in točnemu izplačilu.

Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: Maribor, Šoštanj

Kontoristinja

tudi začetnica, zmožna slovenščine in nemščine, se sprejme. Ponudbe na upravo pod »Kontoristinja«.

Vse volnene pletenine!

L. Putan, Celje

Specialna trgovina, zato največja izbira!

Pridna in poštna služkinja

za vsa hišna dela se sprejme v Aškerčevi ulici 4-1.

Kompletna spalnica

iz trdega lesa, svetla, dobro ohranjena, se poceni proda. Naslov v upravi. 2-3

„JAVA“ pšenična kava

Je izvrstna, zelo redilna in okusna.

Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! — Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 8 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju »JAVA« pšenične kave je kot darilo pridana lepa skodelica za kavo. — Kdor pošlje 2 Din v znakah, dobi vzorec 100 gr. »JAVA« pšenične kave poštne prosto. Sprejemamo za vsak večji kraj zastopnika.

Za obrtnika ali upokojenca
hiša in 2000² zemlje, lepa lega, za Din 50.000.— v Trbovljah. Hiša in velik vrt v Vojniku za Din 60.000.— Naslov pove Karol Brdznik, Celje, Dolgo polje 1.

Samo na veliko!

Samo na veliko!

Čaj — Mount Everest

v zavitkih in zabojih nudi po originalnih cenah

Alojz Mastnak
CELJE, KRALJA PETRA C. 22

veletrgovina kolonialnega in špecerijskega blaga

Lastna pražarna kave

Mlin za dišave

Franjo Dolžan

kleparstvo, vodovodne inštalacije, strelkovne naprave.

CELJE, ZA KRESIJO 4.

Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila. Postrežba točna in solidna. Cene zmerne. 50-26

Dr. Schaeferjev „EPILEPSAN“

proti

epilepsiji — krčem — padavici

Tekom 15 let najboljši učinek. Dnevno prihajajo priznanja. Natančnejša pojasnila in razpošiljanje po lekarni Sv. Stjepan Mr. M. Pister, Osijek Hl.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

izvršuje vsa v njeno stroko spadajoča dela. Ljudske knjižnice imajo pri vezavi popust.

MODERNE TISKOVINE
vseh vrst: knjige, lepake, letake, pisemske glave, kvarte, vabila in drago vam nudi v ekskluzivni izvedbi in po zmerani ceni

ZVEZNA TISKARNA V CELJU

Urejuje Rado Pečnik. — Odgovoren za konzorcij »Nove Dobre« in Zvezno tiskarno Milan Četina. — Oba v Celju.